

Projektas „Medžiai“

2021 m.
7d klasė

Liepa

Liepa tai saulėto, šilto, vasariško mėnesio pavadinimas, tai gražios moters vardas, tai grakštaus, aukšto medžio pavadinimas.

Vasarą liepa mus savo šešėliu gelbėja nuo skaisčių saulės spindulių. Žiemą gydo nuo ligų savo vaisiais. O jos grožiu gėrėtis galima visais metų laikais ar lyja, ar sninga, liepa išlieka stipri, bet elegantiška, aukšta, bet negrėsminga.

Lietuvių kalba

Liepa – moteriškumo, švelnumo simbolis.

Kai užgaubs ir paslėps ją ąžuolas su beržu, Joninių naktį, ji dar labiau išgražės.

Verkė Eglė prie jūros su medžiais negimusios duktės vardu.

Matematika

1. Mūsų klasė aprašo liepą
2. Prie mokyklos auga 15 liepų
3. a) Medžio kamieno apimtis 1,5 m, aukštyje yra 145 cm
b) $145 : 2,5 = 58$ metai

Ats.: liepai yra 58 metai

4. Medžio skersmuo:

$$C = 145 \text{ cm}$$

$$d = C : 3,14$$

$$d = 145 : 3,14 = 46,18 \text{ cm}$$

5. Medžio spindulys:

$$r = d : 2$$

$$r = 46,18 : 2 = 23,09 \text{ cm}$$

$$\text{Ats.: } d = 46,18 \text{ cm; } r = 23,09 \text{ cm}$$

6. $S = 3,14 \times r^2$

$$r = 23,09 \text{ cm}$$

$$S = 3,14 \times 23,09^2 = 1674,09 \text{ cm}^2$$

$$\text{Ats.: } S = 1674,09 \text{ cm}^2$$

What is an idiom?

An idiom is an expression that takes on a figurative meaning when certain words are combined, which is different from the literal definition if the individual words.

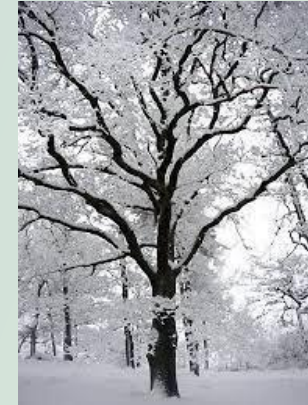
English	Lithuanian	Meaning
Barking up the wrong tree.	Loja ne tuo medžiu.	Barking up the wrong tree is an idiomatic expression in English, which is used to suggest a mistaken emphasis in a specific context.
Like Trying to Nail Jell-O to a Tree.	Kaip ir bandymas prikalti nagus prie medžio.	An incredibly difficult or impossible, such that it could be seen as a foolish or worthless endeavor to attempt.
A Tree Is Known By Its Fruit.	Medis yra žinomas jo vaisiais.	A person's or group's character or worth is determined by others based on their actions or the results thereof.
An Apple a Day Keeps the Doctor Away.	Dienos obuolys pašalina gydytoją.	If one eats healthy foods, one will remain in good health and will not need to see the doctor often.
Tight as the Bark on a Tree.	Tvirtas kaip žievė ant medžio.	This phrase can describe many people we have the pleasure of knowing and have to deal with on a daily basis.
Go Climb a Tree.	Eik lipti į medį.	It means go away, leave me alone.
Money Doesn't Grow on Trees.	Pinigai neauga ant medžių.	Said to warn someone to be careful how much money they spend, because there is only a limited amount.

Go Out On a Limb	Išeik ant galūnės	If someone goes out on a limb, they do something they strongly believe in even though it is risky or extreme, and is likely to fail or be criticized by other people.
Knock on Wood.	Pabelsk į medį.	Apotropaic tradition of literally touching, tapping, or knocking on wood, or merely stating that one is doing or intending to do so, in order to avoid "tempting fate" after making a favorable prediction.
Shake someone's tree.	Papurtykite kieno nors medį.	To provoke or compel one into taking some sort of action or reform.
Shade tree.	šešėlio medis.	A tree that is grown for its ability to provide shade from the sun.
Bark up the wrong tree.	žievė netinkamu medžiu.	To attempt or pursue a futile course of action, often by making some kind of suggestion or request.
The top of the tree.	Medžio viršūnė.	The highest position or level in an organization.
Fell out of the ugly tree and hit every branch on the way down.	Iškrito iš bjauraus medžio ir atsitrenkė į kiekvieną šaką.	Said of someone or something that is deemed very unattractive.
No tree grows to the sky.	Joks medis neauga iki dangaus.	Growth cannot continue unchecked forever. Typically used in reference to a stock market that has experienced rising prices for an extended period of time.

Anglų kalba

Seasonal characteristics of tree growth in Lithuania. What happens to trees in each of the four seasons.

- In autumn, after the summer the temperature starts cooling down and the leaves start changing color and falling off.
- In winter it gets even colder, and the trees completely lose their leaves.
- When the winter phase ends, in spring, the leaves start growing back due to the warmer temperature. And the trees start approaching the Summer phase.
- During summer season the temperature goes way up and the leaves start growing rapidly.

Rusų kalba

Самая толстая в Литве - 26 м высотой и почти 9 м в длину «Мать-июль», растущая в селе Бразюку. Каунасский район, возраст которого более 500 лет.

По оценкам сельских жителей, этому дереву не менее 400 лет.

Как и у многих старых деревьев, у матушки липы есть гребни и ямки.

Говорят, что основная яма этого дерева могла вместить до 7 человек, но позже она была зацементирована.

Vokiečių kalba

1. Kokį mėnesį žydi liepos medis?
2. Kokioje Europos dalyje auga liepos?
3. Kokios spalvos yra liepos medžio žiedai?
4. Kaip vokiškai lapai?
5. Kur naudojami liepų žiedai?
6. Kiek metų liepos medis auga?
7. Kokia forma primena liepos lapų formą?
8. Kaip vokiškai šaka?
9. Kaip vokiškai žievė?
10. Kokį medų gavome?

- Kokį mėnesį žydi liepos medis?
- Kokioje Europos dalyje auga liepos?
- Kokios spalvos yra liepos žiedai?
- Kur naudojami liepų žiedai?
- Kiek metų auga liepos medis?
- Kokia liepos lapų forma?
- Kaip vokiškai šaka?
- Kaip vokiškai žievė?
- Kokį medų gavome?

Prancūzų kalba

À propos de l'arbre de juillet.

Hauteur de l'arbre 20-38 m,
généralement jusqu'à 25-30 m, diamètre
du tronc jusqu'à 1-2 m.

Il survit généralement entre 500 et 600
ans, voire jusqu'à 1 000 ans.

L'arbre lui-même est résistant à la
poussière et à l'air pollué. Le bois de
tilleul est doux, léger, blanc.

Biologija

- Liepa yra vienas iš medžių kurie auga Lietuvoje. Ji priklauso augalų karalystei, priskirta magnolijūnų skyriui ir yra liepos(tilia) gentyje.
- Liepas galima atpažinti storais kamienais, jų pilkai ruda žieve. Senesnių medžių žievė būna giliai suskeldėjusi.
- Jų lapai paprasti, dažniausiai širdiški arba beveik apskriti, kotuoti, išsidėstę pražangiai. Apatinė kai kurių rūšių liepų lapų pusė sidabriškai žalia.
- Žiedai gelsvi, kvapūs, išsidėstę po kelis ar keliolika nusvirusiuose ar kekiškuose žiedynuose.
- Šie medžiai gausiai žydi liepos mėnesį, pritraukia daug bičių. Jose taip pat įsikuria įvairūs paukščiai.
- Liepų vaisiai tai, smulkūs rutuliški riešutėliai. Jie yra vienasėkliai, rečiau su 2-3 sėklomis.

Liepų gydomosios savybės:

- Liepos turi itin daug gydomųjų savybių. Jų lapai ir pumpurai sukaupia daug vitamino C, nestinga juose ir karotino, krakmolo, glikozidų. Tai labai tinkami papildai į salotas ir gaiviuosius gėrimus.
- Aprišdami galvą šviežiais liepos lapais ir kas 15 minučių pakeičiant vėl kitų šviežių lapų porcija, galima numalšinti galvos skausmą.
- Liepos šviežių lapų ir dar neišsiskleidusių lapų pumpurų kompresai labai efektyvūs esant galvos skausmui, pasireiškus bet kokio pobūdžio uždegimams, gydant nudegimus, pavilgai puikiai numalšina pasiligojusių sąnarių uždegimą ir patį skausmą.
- Gydant odos pūlingus darinius, patariama sudžiovintų liepos lapų miltelius užberti ant probleminės vietos.
- Liepos lapų arbata paveikia arbatą vartojančių nervų sistemą. Arbata taip pat naudinga, diagnozavus širdies veiklos nepakankamumą ir jos kraujagyslių sistemos aterosklerozę, hipoksiją.
- Iš jaunų liepos šakelių su lapais pravartu pasiruošti vantas maudantis pirtyje, tinka ir pasitrinti visą kūną, gulint karštoje vonioje. Nuo tokių procedūrų pagerės ne tik odos būklė, bet ir bendra organizmo savijauta.
- Liepžiedžių arbata padeda, jei kamuoja nemiga, nerimas ar irzlumas, stimuliuoja bronchų liaukų sekreciją, lengvina atsikosėjimą, skatina prakaitavimą.
- Liepų žiedai teigiamai veikia kepenis ir tulžies pūslę, valo organizmą, mažina kraujo spaudimą.

Fizika

1. Vienas medis per metus vidutiniškai sugeria 6000 g anglies dioksido (CO₂) dujų. Koks šios CO₂ masės tūris? Anglies dioksido tankis 1,98 kg/m³.

ATSAKYMAS - 3,03 m³

2. Sausų beržinių malkų tankis 700 kg/m³, tokių malkų masė – 420 kg. Nustatykite, kokį tūrį viename kubiniame metre malkų užima pati mediena ir koks tūris tenka tarpams tarp jos.

ATSAKYMAS – pati mediena užima 0,6 m³, o tūris tarpams tarp jos – 0,4 m³

Žmogaus sauga

Kaip pasigaminti švilpuką

1. Aš naudoju šį video kuris man padėjo jį pagaminti, nes pats nebūčiau to padaręs
  2. <https://youtu.be/438I8xLD-Jo>
  3. Nebuvo labai sunku tik gali atsibosti
  4. Reikalingos priemonės buvo: medžio šakelė ir peilis
- Iš medžio galima padaryti labai daug įvairių dalykų
  - Medis yra viena iš labiausiai naudojamų medžiagų pasaulyje
  - Dažniausiai iš medžio gaminami baldai, nes medis laiko daug metų

Geografija

Kaip galima nustatyti pasaulio kryptis pagal augančią liepą?

- Prie didelių kelmų, medžių, akmenų, kalnelių ar pastatų sniegas visada nutirpsta anksčiau iš pietinės pusės, tuo metu šiaurinė pusė dar būna snieguota. Taip nutinka, nes saulė labiau įšildo pietinę pusę, o šiaurinė tuo metu būna pavėsyje
- Priešingai būna su duobėmis ir daubomis. Sniegas pirmiausia nutirpsta būtent šiauriniame duobės (daubos) šlaite, nes sniegas esantis pietiniame šlaite yra duobės krašto šešėlyje. Tokius dalykus galima pastebėti ne tik stebint tokius didelius objektus, bet net žmogaus ar gyvūno pėdos įspaude sniege
- Kovo – balandžio mėnesiais prie atskirai augančių medžių, kelmų, stulpų sniege atsiranda properšos (ištirpus sniegui). Jos būna iš pietų pusės
- Pušų, o ypač beržų kamienai šviesesni iš pietų pusės, o iš šiaurinės tamsesni. (geriau matosi ant medžių augančių atskirai, ne miške)
- Medžių kamienai, akmenys ir kelmai iš šiaurinės pusės labiau apsamoję o medžiai ir apkerpėję
- Skruzdėlynai dažniausiai būna pietinėje arčiausiai augančio medžio, krūmo ar stovinčio kelmo pusėje. O skruzdėlyno pietinė pusė dažniausiai būna plokštesnė, tuo tarpu šiaurinės pusės šlaitas statesnis

2. Liepa kaip ir daugelis medžių prisideda prie oro kokybės gerinimo, triukšmo ir dirvos erozijos mažinimo ar mikroklimato reguliavimo. Kitaip tariant, medis vėsina, mažina vėjo greitį, drėkina aplinką ir panašiai.

Tiek pavieniai medžiai, tiek miesto parkai yra vertybė ir dėl biologinės įvairovės palaikymo – rūšių egzistavimo, prieglobsčio paukščiams ar vabzdžiams. Taip pat miesto medžiai prisideda prie vadinamos karščio salos efekto mažinimo.

3. Liepa auga pietryčiuose, jų yra daugiau negu 20 mokyklos teritorijoje.

Liepa Lietuvoje turi visas sąlygas pragyvenimui:

- geras klimatas – nei per šalta, nei per karšta,
- nėra lietaus trūkumo
- auga ant gero dirvožemio
- užtenka saulės spindulių, vykdyti fotosintezę

Istorija

Vienintelis mėnuo mūsų kalendoriuje turi medžio pavadinimą – Liepa.

Apskritai liepa yra moteriškumo simbolis. Juk gimus šeimoje mergaitei, prie sodybos pasodinama liepaitė, berniukui – ąžuoliukas.

Gyvenimo dalią, likimą senajame baltų tikėjime skiria deivė Laima. Manoma, kad būtent liepose yra likimo deivės Laimos buveinė. Kadaise visos liepos buvusios pašvęstos Laimai, o jos šventė buvo birželio gale, kai žydi liepos.

Seniau tikėta, kad liepos motiniškai globoja žmogų, liepine lazda galima apsiginti nuo piktuųjų dvasių, kad šis medis, kaip ir žmogus, turi sielą, širdį, jaučia skausmą, o sužeidus iš jo ima bėgti medžio kraujas, liepose gali įsikūnyti mirusiojo siela. Šventųjų liepos medžių, prie kurių atlikinėtos senojo tikėjimo apeigos, būta įvairiose Lietuvos vietose. Istorinė atmintis išsaugojo kai kuriuos vietovių vardus. XVI amžiuje žmonės slapta rinkdavosi melstis Laimai prie liepos Šakūnų kaime netoli Rusnės.

Žinant lietuviškųjų papročių ir tradicijų artumą tėviškės gamtai, nenuostabu liaudies dainose aptikti liepos medžio mitologizavimo pėdsakus. Paminėtoms istoriografinėms žinioms antrina liaudies daina, kur liepos „viršūnėlės aukso žiedu, liemenėlis – sidabreliu“. Po liepa mergelė vainiką pina, žodelį kalba, galvelę šukuoja. Šie iš pirmo žvilgsnio paprasti veiksmai iš tiesų turi potekstę, išreiškia apsisprendimą, pasirinkimą, likimo posūkį.

Dar nuo senų laikų žmogus sodindavo liepą prie sodybos. Tai gražus kvapnus medis.

Liepų medus ir žiedai yra vaistas.

Senovės lietuviui liepa yra gyva būtybė. Dainose ir eilėraščiuose žalia liepelė lyginama su dora mergele.

Šios vertybės aktualios ir šiandien, nes drąsa dorybė ir meilė svarbi bus visuomet.

Dieve visagali, tu sukūrei tobulą pasaulį: gyvūniją ir augmeniją. Noriu tau šįkart padėkoti už augmeniją. Ačiū už mažiausią žolelę besislepiančią po akmenių ir storiausią, bei aukščiausią medį savo šakomis besiekiantį dangų. Ačiū už kviečio ir rugio grūdą, be kurių nebūtų kasdienės duonos ir pasaulis būtų alkanas ir piktas. Ačiū už vaismedžius, kurie atgaivina ir maitina savo sultimis žemės padarus ir duoda organizmui vitaminų. Dėkoju už daržoves ir salotas kuriose yra daug skaidulų ir žmogaus organizmui būtinų medžiagų. Dėkoju už lapuočius ir spygliuočius, kurių paūksmėje kaskart vasaros dieną gali miegoti ir kvepuoti oru, kurį jie savimi išvalo. Dėkoju už mažiausias žoleles, kurių pagalba mes gydomės ir geriame arbatą šaltą žiemos dieną. Taip pat už gėles, kurios džiugina sielą ir bitės renka jų nektarą, kad galėtume kopinėti medų. Prašau, gerasis Dieve, toliau globoti žemę, jos augalus ir žmoniją. Taip pat suteikti žmogui proto ir drąsos saugoti gamtą ir jos augmeniją. Amen

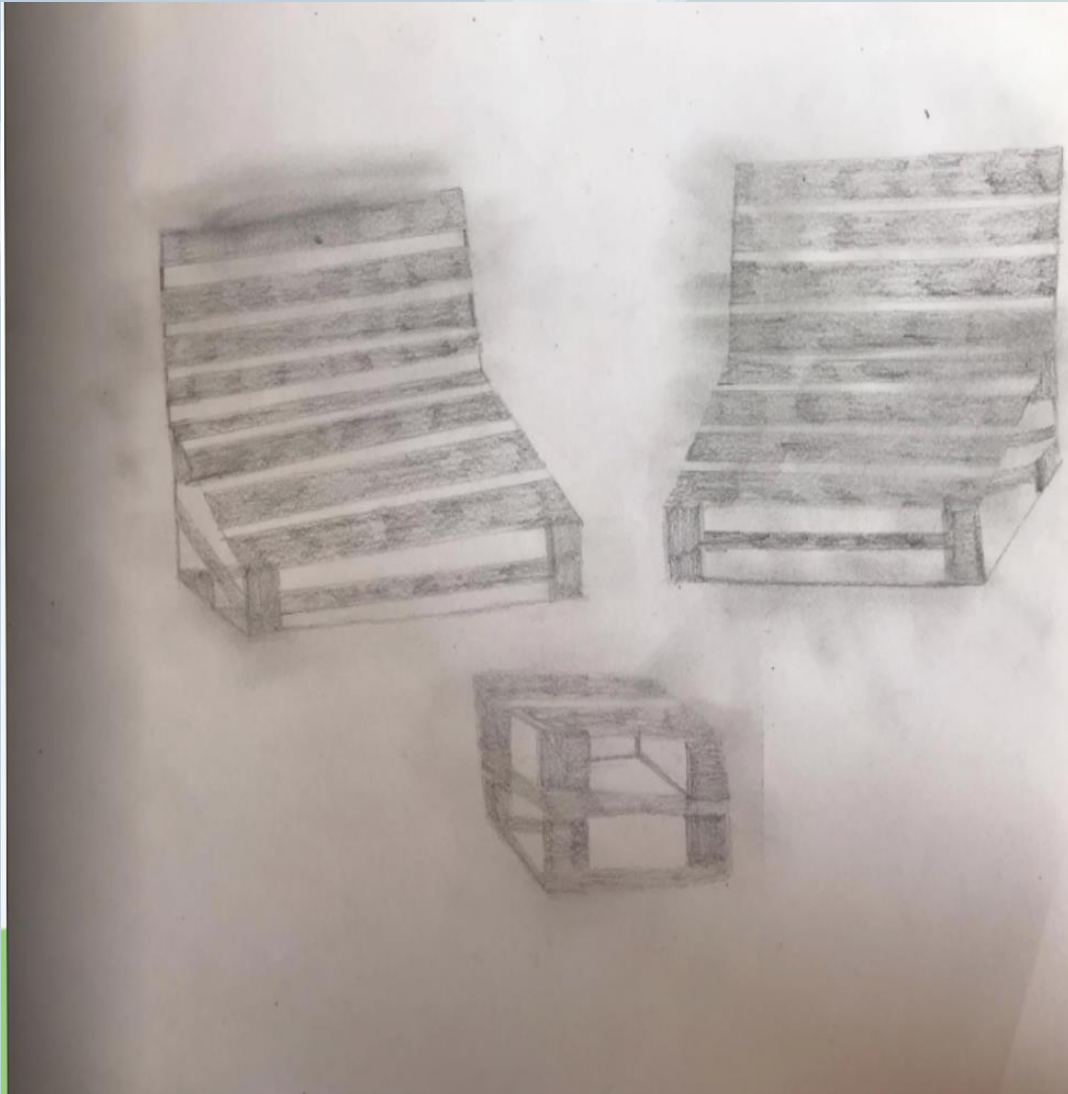
Dailé

Muzika

- Grupė „Dinamika”.
  - Pop grupė „Dinamika” susikūrė 1992 metų gegužę. Iki tol Kauno mokyklų jaunimo tarpe grupė buvo žinoma „Saulės vaikų” pavadinimu.
  - Tų pačių metų pabaigoje išleidžiamas debiutinis albumas, kurį įdainavo pirmoji grupės vokalistė Viktorija.
  - 1993 m. pasikeičia grupės vokalistė, Viktoriją pakeičia Irma.
- Daina „Liepų medus” yra iš grupės debiutinio albumo „Viskas bus gerai”
  - <https://www.youtube.com/watch?v=eDtKc9f7PVw>

Technologijos

Technologijos

Fizinis ugdymas

- Kadangi šiuo metu oras gana permainingas, reikėtų laikytis tam tikrų saugos taisyklių. Jeigu anksčiau lauke nesportavote, rekomenduoju tai išbandyti. Svarbiausia yra tinkamai apsirengti. Orui atšilus – neprisirengti per daug, o atšalus – apsirengti kiek šilčiau, naudoti termo rūbus, specialias sportui skirtas sintetines kojines. Batai turi būti patogūs ir nevaržantys judesių. Būtina nepamiršti padaryti apšilimo, nes mūsų kūnui reikia adaptuotis, tad fizinį krūvį didinti reikėtų palaipsniui.
- Sportas gryname ore turi daugybę plusų. Visų pirma, ne visi žmonės gali sau leisti sportuoti brangiuose sporto klubuose ar įsigyti brangią sportinę techniką, todėl sportas lauke – pigesnė alternatyva. Sportuojant gamtoje lengviau pabėgti nuo rutinos, juk daug įdomiau stebėti besikeičiantį kraštovaizdį. Taip pratiname ne tik kūną, bet ir smegenis

Na žinoma, yra ir keli sportavimo lauke minusai:

- Neprognozuojami orai ar ekstremalios oro sąlygos
- Sportuojant lauke dažnai pervertinamos galimybės, tai lemia ne tik raumenų skausmą po treniruotės, bet ir rimtesnius pažeidimus.
- Dėl profesionalios priežiūros nebuvimo, pratimai neretai atliekami netaisyklingai: tai lemia mažesnį efektyvumą ar net žalą organizmui.

Ačiū už dėmesį!